

Beleidsplan

“Nieuw perspectief”

Inleiding

In de vergaderingen van het comité hebben we afgesproken na te gaan denken over de toekomst van onze Stichting. Het jubileumjaar (40 jaar Borne-Rheine) in 2023 is een mooie aanleiding om niet alleen terug te kijken, maar ook vooruit te blikken op onze toekomst en het bestaansrecht van onze stichting nog eens kritisch tegen het licht te houden. Dat doen we uiteraard samen met onze vrienden uit Rheine.

Doelstelling

Statuten, artikel 2

De Stichting heeft als doel het bevorderen van de Europese integratie en samenwerking tussen inwoners en organisaties van en uit de gemeente Borne en de stad Rheine, Duitsland, en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De stichting tracht haar doel te bereiken door:

- samen te werken met organisaties en verenigingen in Borne en Rheine
- het initiëren en op de hoogte blijven van uitwisselingen tussen inwoners van Borne en Rheine
- het initiëren van projecten en/of deelname aan projecten door betrokken groepen van de Bornse bevolking, in het bijzonder de jeugd, en directe en indirecte partnersteden
- structurele en inhoudelijke waardevolle uitwisselingen ondersteunen zowel financieel, adviserend als organisatorisch
- een kader ontwikkelen waarbinnen subsidies voor projecten kunnen worden aangevraagd zowel bij de gemeente, Europese fondsen bij de Euregio
- zorgen voor publiciteit, persberichten en al datgene te doen, dat in de ruimste zin verband houdt met bovengenoemde doelstelling.

Terugblik

Na de Tweede Wereldoorlog kwamen stedenbanden in zwang om de verzoening tussen Europese landen te stimuleren. Het idee was simpelweg: “Nooit meer oorlog.” Alfred Mozer, pionier van de Euregio, zag stedenbanden als instrument om ontmoeting en wederzijds begrip tussen inwoners in het grensgebied te bevorderen.

Borne en Rheine onderhouden vriendschapsbanden vanaf 1974 toen er voor het eerst jongeren- en ouderenuitwisselingen werden georganiseerd. In 1983 werd de vriendschap bezegeld door een officiële jumelage. In de overeenkomst werd door beide gemeentebesturen uitgesproken de vriendschap verder te ontwikkelen, ter bevordering van een *verenigd Europa*. Tal van uitwisselingen en projecten werden opgezet. De bevordering van een verenigd Europa kwam na de val van het IJzeren Gordijn in de jaren '90 van de vorige eeuw in een stroomversnelling. Dat werd binnen de stedenband versterkt door het netwerk waarin, naast Rheine en Borne, ook Bernburg (voormalige DDR), Trakai (Litouwen) en Leiria deelnemen. Het imposante overzicht van jaarverslagen door de

jaren heen, laat zien dat er sprake is van een springlevend netwerk, waarin tal van projecten gezamenlijk zijn opgepakt en burgercontacten de rode draad vormen.

In 2018 werd het 35-jarig bestaan van de jumelage gevierd. Een jaar met tal van activiteiten en ontmoetingen. Maar ook een periode van reflectie. In een gezamenlijke presentatie blikten Gert-Jan Hospers (Radboud Universiteit) en Rob Welten (burgemeester Haaksbergen en voorzitter Euregio) terug en vooruit. Ze constateerden dat in veel gemeenten de jumelages onder druk zijn komen te staan, vooral omdat ze te veel een folkloristisch karakter hebben en in die zin niet meer van deze tijd zouden zijn. En dat zie je ook in onze directe omgeving waar in de afgelopen jaren verschillende stedenbanden zijn beëindigd of op een lager pitje zijn gezet. En dat betekent dat er wordt gekeken naar nieuwe vormen van invulling van de jumelages. Enkele betekenisvolle citaten uit de lezing van Hospers en Welten uit 2018:

"Juist in vergelijkbare problematiek zou de toekomst van jumelages kunnen liggen. De wereld staat immers voor uitdagingen als klimaatverandering, vergrijzing en groeiende ongelijkheid in de samenleving. In steden, dorpen en wijken, dáár gebeurt het, of het nu gaat om terugdringing van CO2, de zorg of de opvang van vluchtelingen. Daarvoor kun je inspiratie opdoen bij elkaar. Dankzij persoonlijke contacten binnen een stedenband hoor je het ware verhaal, inclusief de schaduwkanten en nuanceringen. Jumelages kunnen de springplank zijn voor ondernemers en overheden die actief willen worden in het land van de zustergemeente. Het idee van een verenigd Europa verliest draagvlak als de bevolking er niet zelf nadrukkelijk mee verbonden is. Stedenbanden kunnen, mits gedragen door inwoners, helpen om de Europese kernwaarden te ervaren, te waarderen en door te geven. Jumelage biedt mogelijkheden om samen toekomstgerichte projecten rond wonen en zorg te ontwikkelen. Partnersteden kunnen handelspartners worden. Nederland kan leren van de Duitse 'Energiewende'. Hamvraag is en blijft wie zich ervoor willen inzetten. Wie neemt het voortouw, bedrijfsleven, onderwijs of overheid? Feit is dat jumelage staat of valt met mensen die zich er hard voor maken. Het is en blijft mensenwerk."

Toekomst

In de afgelopen jaren hebben de activiteiten door de Covid-pandemie grotendeels stilgelegen. Grosso modo gaat het daarbij om de periode van maart 2020 tot april 2022. Daarna hebben we de draad weer opgepakt. Enerzijds om, samen met het comité in Rheine, te kijken naar het nieuw leven inblazen van activiteiten en anderzijds om het opnieuw activeren van bestaande activiteiten en contacten. Een moeizaam proces. Door het jubileumjaar -de officiële jumelage bestaat in 2023 40 jaar- hopen we daar een impuls aan te kunnen geven.

Daarnaast bestaat de behoefte aan het verbreden van de inspanningen, ook door het onder druk staan van de gedachte "Nooit meer oorlog" door de actuele situatie in Oekraïne. Voor de oorlog in Oekraïne sprak bondskanselier Angela Merkel op 5 mei 2021, ter gelegenheid van de Nederlandse Nationale Bevrijdingsdag, de volgende woorden: *"De Europese eenwording was van meet af aan een project dat alleen kon slagen op basis van gemeenschappelijke waarden. Ook vandaag worden wij opgeroepen onze waarden met al onze kracht te verdedigen. Eenieder kan een bijdrage leveren aan de handhaving van de democratie, de versterking van de mensenrechten en de bescherming van de zwakkeren. Onze twee landen werken nauw samen als Europeanen en als goede burens. In de loop van de decennia hebben we samen crises overwonnen en successen geboekt. Maar wij zullen nooit vergeten dat wij het verleden niet ongedaan kunnen maken. Wij kunnen en moeten er de juiste lessen uit trekken. Voor de huidige en toekomstige generaties van onze twee landen en voor een Europa van vrede en vrijheid."*

Hoe mooi is het dat wij in Borne, samen met onze vrienden uit Rheine, nu enkele jaren niet alleen de vrijheid vieren op 5 mei, maar ook samen het verdriet van het verleden kunnen herdenken op 4 mei.

In het licht van het bovenstaande, gaan we nadenken over de toekomst. Hoe kunnen we als comité door ontwikkelen? Hoe kunnen we blijvend invulling geven aan onze primaire doelstelling en de grondgedachte van "Nooit weer oorlog" en bijdragen aan de Europese eenwording.

In petit-comité hebben we hierover de eerste gedachten gevormd. Die gedachten moeten nog worden vertaald in concrete acties.

1. We zijn een *netwerkorganisatie*. We moeten verbinding leggen tussen die initiatieven en organisaties die zich willen en kunnen inspannen voor het bijdragen aan onze doelstellingen. Daarbij noemen we natuurlijk in eerste instantie aan het gemeentebestuur, omdat we nog steeds uitvoering geven aan de grondgedachte van de door de gemeenten Borne en Rheine gesloten jumelage. Maar ook kan gedacht worden aan bijvoorbeeld de Bundeling Borne Ondernemers, Visit Borne, FC Noaber, 4/5 mei comité, Borne Sport, etcetera;
2. We moeten bij *werkwijze* en *samenstelling* uitgaan van die netwerkfunctie. We hebben op dit moment diverse vacatures. Vanuit onze -nieuwe- doelstelling moeten we proberen gericht te werven op die vacatures (bijvoorbeeld p.r. en communicatie);
3. Deze netwerkfunctie is gekoppeld aan de *doelen* die we nastreven:
 - a. Leren en informeren (op verschillende terreinen en met verschillende partners zoals BBO, onderwijs, zorg, wonen, DIBO -platform voor duurzame initiatieven Borne, etc.)
 - b. Begrip kweken (hoe mooi zou het zijn als we bijvoorbeeld periodiek een jongerenreis samen met jongeren uit Rheine kunnen organiseren naar Bergen-Belsen)

- c. Ontmoeten (zoals we dat al jaren doen, sport, muziek en cultuur, onderwijs)
- 4. We moeten -in het verlengde van die -nieuwe- doelstelling, kritisch zijn op de **rollen** die we als comité vervullen. Daarbij gaat het primair om de volgende rollen:
 - a. *Initiëren* en *aanjagen* (de uitvoering ligt zoveel mogelijk bij de organisaties die hierin zijn betrokken);
 - b. *Faciliteren* (soms gaat het daarbij om het beschikbaar stellen van een bus, soms bij het financieel ondersteunen van acties die bijdragen aan de hiervoor genoemde doelen).

Langs deze lijn willen we ons beleid in de komende jaren nadere invulling geven.

Borne, februari 2023.